

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL OF THE FACULTY
OF ECONOMIC AND ADMINISTRATIVE SCIENCES

YIL:

2010

CİLT:

XXIX

SAYI:

II

İSTANBUL - 2010

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
DERGİSİ

İmtiyaz Sahibi / Publisher

T.C. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Adına
Prof. Dr. Suat OKTAR

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Suat OKTAR
Prof. Dr. A. Ercan GEGEZ
Doç. Dr. Ahmet YILMAZ

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. A. Hayri DURMUŞ İst. Ticaret Üniv.	Prof. Dr. İzzettin ÖNDER İstanbul Üniv.
Prof. Dr. Ali GÜZEL Kadir Has Üniv.	Prof. Dr. Jean MARCOU Grenoble Institute
Prof. Dr. A. Avila RAMON Ball State Üniv.	Prof. Dr. Meryem KORAY Yıldız Teknik Üniv.
Prof. Dr. Erol KATIRCIOĞLU İst. Bilgi. Üniv.	Prof. Dr. Münevver TURANLI İst. Ticaret Üniv.
Prof. Dr. Haluk KABAALIOĞLU Yeditepe Üniv.	Prof. Dr. Ömer F. BATIREL İst. Ticaret Üniv.
Prof. Dr. Helmut PERSTEINER Johannes Kepler Üniv.	Prof. Dr. Selime SEZGİN Bahçeşehir Üniv.
Prof. Dr. Hüsnü ERKAN Dokuz Eylül Üniv.	Prof. Dr. Şevket PAMUK Boğaziçi Üniv.

Editör / Editor

Doç. Dr. Ahmet YILMAZ

Teknik Hazırlık / Secretary

Neriman MERİÇ

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi / Address

T.C. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Ressam Namık İsmail Sok. No: 1, 34590 Bahçelievler- İSTANBUL
Tel : (0212) 505 93 31
Fax: (0212) 505 93 32
E- Posta: iibf_dergi@marmara.edu.tr

ISSN:1300 - 7262

Üniversite Yayın No: 689 - Fakülte Yayın No: 546

M.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi yılda iki kez yayınlanan hakemli bir dergidir. Dergi, uluslararası veri tabanı EBSCO - HOST tarafından taranmaktadır.

Dergide yayımlanan makaleler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Makalelerin yayım hakkı M.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne aittir.

Yapım

Dizayn Matbaacılık
Tel: (0212) 671 98 98 Pbx

TEŞEKKÜR

Dergimizin bu sayısına hakem olarak katkı yapan hocalarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız.

BU SAYININ HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

ÜNVANI	ADI- SOYADI	KURUMU
PROF. DR.	A. GÜRHAN FİŞEK	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	A. HAYRİ DURMUŞ	İSTANBUL TİCARET ÜNİV.
PROF. DR.	A. İHSAN KARAALP	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	A. KARUN NEMLİOĞLU	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	A. SİBEL ARKONAÇ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ALİ KARTAL	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	A. OSMAN GÜRBÜZ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ALİ SEYYAR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	AYŞEGÜL MENGİ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	BESİM AKIN	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	BERNA TANER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	H. KEMAL SEZEN	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	HALİL SEYİDOĞLU	DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	HALİS ERTÜRK	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	HASAN ÖZYURT	KARADENİZ TEKNİK. ÜNİV.
PROF. DR.	HASAN TÜREDİ	İSTANBUL TİCARET ÜNİV.
PROF. DR.	HAYDAR AKYAZI	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	HAYRİ ÜLGEN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	HİLMİ SEZGİN	KARADENİZ TEKNİK ÜNİV.
PROF. DR.	HÜSEYİN AKAY	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	KAYA ARDIÇ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	M. MİTHAT ÜNER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	MAHMUT DURAN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	MEHMET ALTAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	MEHMET BOLAK	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	MÜFİT AKYÜZ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	NAKIYE AVRAN BOYACIGİLLER	SABANCI ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	NALAN AKDOĞAN	BASKENT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	NALAN CİNEMRE	MİMAR SİNAN GÜZEL SAN. ÜNİ.
PROF. DR.	NAZIM ENGİN	YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	NİLÜFER NARLI	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ORHAN GÖKER	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	NİYAZI BERK	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ÖMER TORLAK	OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	RAHMİ YAMAK	KARADENİZ TEKNİK ÜNİV.
PROF. DR.	RİDVAN KARLUK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	RÜSTEM HACİRÜSTEMOĞLU	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	SALİH DURER	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	SEMA ERDER	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	SERPİL AYTAÇ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ŞAHİN AKKAYA	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ÜMİT GÜCENME GENÇOĞLU	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	YILMAZ BENLİGİRAY	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR.	ZAFER TUNCA	İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİV.
PROF. DR.	ZAFER ERDOĞAN	BİLECİK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR.	DOĞAN CANIZLAR	İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Prof.Dr.Ali Sait YÜKSEL <i>Özgeçmiş</i>	I
Prof.Dr.Pınar BAKIR <i>Hocam'a</i>	IV
Doç.Dr.Aslı YÜKSEL MERMED <i>Babam için</i>	V
Dr. Ülkü YÜKSEL <i>Babama</i>	IX

İKTİSAT / ECONOMICS

Prof.Dr. Suat OKTAR – Dr. Levent DALYANCI <i>Finansal Kriz Teorileri ve Türkiye Ekonomisinde 1990 Sonrası Finansal Krizler</i>	I
Prof.Dr.Nesrin SUNGUR ÇAKMAK – Dr. Ercan SARIDOĞAN <i>Küresel İktisadi Krizin Türkiye İmalat Sanayine Etkileri</i>	23
Doç.Dr.Mehmet ŞİŞMAN- Ozan ÖZTÜRK <i>Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları ve Uluslararası Vergi Rekabeti: Bir Literatür Araştırması</i>	47
Yard.Doç.Dr.Erkan TOKUCU- Öğr..Gör.Dr. Ercan SARIDOĞAN <i>Kriz ve Maliye Politikalarının Geri Dönüşü Çerçevesinde Fonksiyonel Maliye: Bir Literatür Çalışması</i>	77
Yard.Doç.Dr.Tuba DİREKÇİ – Doç.Dr.Ömer ÖZÇİÇEK <i>Reel Kurun Türkiye’de Ekonomik Faaliyetler Üzerindeki Etkisi</i>	99
Araş.Gör.Dr.Bahar BERBEROĞLU <i>Bilgi Toplumu ve Bilgi Ekonomisi Oluşturma Yolunda Türkiye ve Avrupa Birliği</i> 111	
Öğr.Gör.Dr.Neslihan SAM <i>Soylulaştırma Süreçlerine Ekonomik Bir Yaklaşım: Rant Farkı</i>	133
Öğr.Gör.Dr. Devrim DUMLUDAĞ <i>A. Comparison Of Foreign Direct Investment In Turkey And Egypt: Motivations And Obstacles</i>	153
Araş.Gör.Mehmet CURAL <i>Gelişmekte Olan Ülkelerde Cari İşlemler Dengesinin 1980 Sonrası Dönemde Gelişimi ve Finansmanı</i>	173

Öğr.Gör.Nadide HÜSNÜOĞLU – Araş.Gör. Aslı GÜLER
Krizin Tüketim Harcamaları Üzerine Etkisi: Giresun İli Uygulaması.....197

Yener YÜCEL
Uluslararası Ticaretin Serbestleştirilmesi Sürecinde Türk Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Rekabet Gücü ve Çin Tehdidi 227

İŞLETME / BUSINESS ADMINISTRATION

Prof.Dr. Niyazi BERK – Dr. Cem BERK
Yükümlülük Karşılama Yeterliliği ve Riske Maruz Değerin Belirlenmesi 251

Prof.Dr. Mina ÖZEVREN – Araş.Gör.Dr. Sabahattin YILDIZ
Entelektüel Sermayenin Ölçüm Yöntemleri ve Kriterlerin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma.....275

Prof. Dr. Orhan ŞENER - Öğr.Gör.Dr. Faruk AKIN
Özel Emeklilik Fonları ve Türkiye’de Bireylerin Bireysel Emeklilik Sistemine Giriş Kararlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma 291

Doç. Dr. Sezayi DUMANOĞLU
İMKB’de İşlem Gören Çimento Şirketlerinin Mali Performansının Topsis Yöntemi İle Değerlendirilmesi 323

Doç. Dr. Aslı YÜKSEL MERMOD
Dünya Ticaret Örgütü’nün Yönlendirdiği Dünya İktisat Düzeni ve Türkiye’de Tekstil Sektörü Açısından Bir İnceleme 341

Yard. Doç. Dr. Mustafa İME
İşletmeleri Tümden Değerleme Yöntemi 361

Yard. Doç. Dr. İclal ATTİLA
Gayrimenkul Geliştirme Projelerinde Risk Yönetimi 387

Yard. Doç. Dr. Ayten ÇETİN –Araş. Gör. Dr. Ayça AKARÇAY ÖGÜZ
Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıkların Türkiye Açısından İncelenmesi.....407

Yard. Doç. Dr. Ömer TEKŞEN
TMS 20 Standardındaki Devlet Teşvikleri İle Türkiye’de Yeni Teşvik Sisteminde Yatırıma Sağlanan Desteklerin Muhasebe ve Vergi Açısından İncelenmesi.....431

Yard. Doç. Dr. Betül ÖZKAYA
Reklam Aracı Olarak Advergaming 455

Öğr. Gör. Dr. Ayşe PAMUKÇU
Bilanço Dışı Finansman Yöntemleri ve Muhasebeleştirme İşlemleri.....479

Dr. Ülkü YÜKSEL – Muneza MİRZA
Consumers Of The Postmodern World: Theories Of Anti-Consumption And Impression Management 495

Öğr. Gör. Arzu ÖZSÜZGÜN – Araş. Gör. Emel ESEN
Insider Trading From The Perspectives Of Justice And Virtue Ethics.....513

Araš. Gör. Eyüp Aygün TAYŞİR
An Alternative Method For Teaching The Concept Of Theory In Research Methodology Courses: Lessons From House M.D......527

EKONOMETRİ / ECONOMETRICS

Araš. Gör. Özlem YORULMAZ – Prof. Dr. Karun NEMLİOĞLU
Var Modelin Dayanıklı Tahmini: İktisadi Büyüme – Enflasyon İlişkisi Üzerine Bir İnceleme.....539

Doç. Dr. Selçuk PERÇİN – Yard. Doç. Dr. Tuba YAKICI AYAN
AHS ve Bulanık Promethee Yaklaşımlarıyla Esnek Üretim Sistemleri Seçimi.....555

Öğr. Gör. Dr. Ersoy ÖZ – Yard. Doç. Dr. Semra ÖZPOLAT
Çok Değişkenli Markov Zinciri Modeli ve Bir Uygulama.....577

Araš. Gör. Serkan ÇINAR
OECD Ülkelerinde Kişi Başına GYSİH Durağan Mı? Panel Veri Analizi 591

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER / POLITICAL SCIENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS

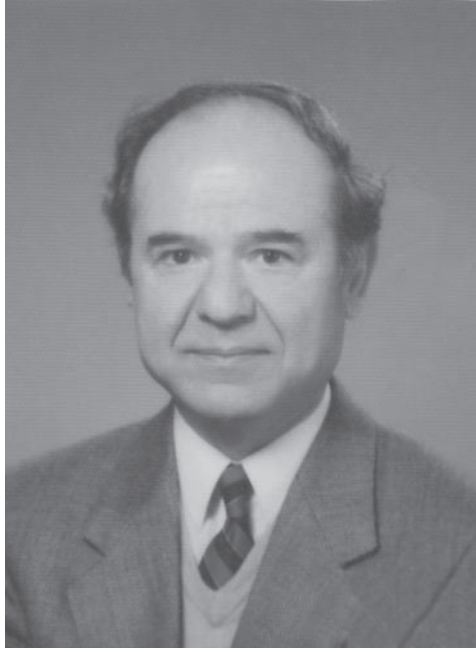
Yard. Doç. Dr. Erhan DOĞAN
İnsanın Çevreye, Topluma ve Kendine Yabancılaşması Sorununu “Radikal Şeffaflık” ve “Sosyal Değer” Kavramları İle Yeniden Düşünmek 603

Dergimizin bu sayısının basımına katkıda bulunan
Sayın Suat ANIL'a teşekkür ederiz.

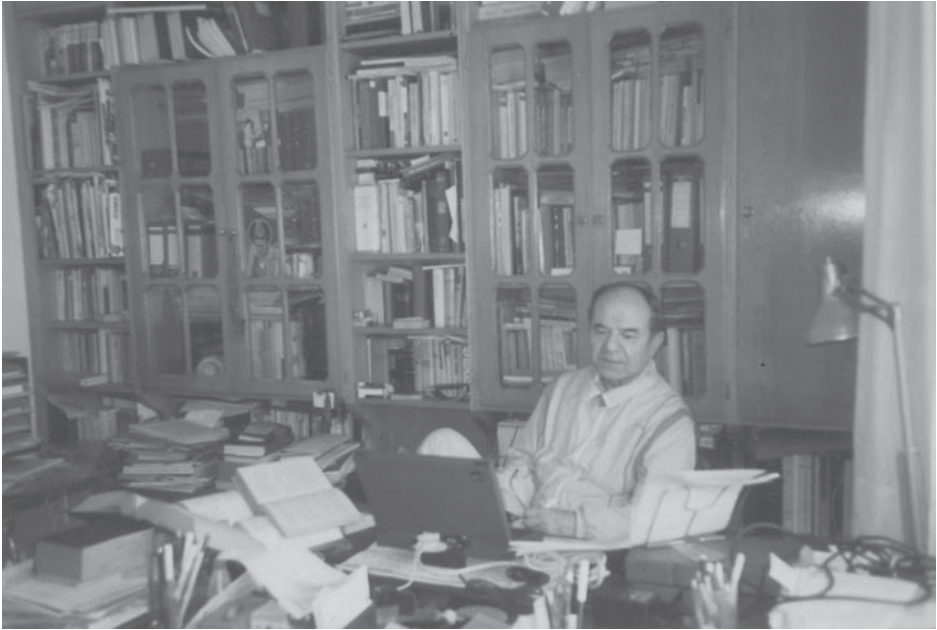

Dergimizin bu sayısının basımına katkıda bulunan
Selga Tekstil Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Yöneticilerinden
Sayın Aykut UĞURLU ve Mahmut UĞURLU'ya teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Ali Sait YÜKSEL'in son resmi.

Prof. Dr. Ali Sait YÜKSEL evdeki ofisinde çalışırken.

PROF. DR. ALİ SAİT YÜKSEL'İN ÖZGEÇMİŞİ

Prof. Dr. Ali Sait Yüksel, 10.12.1933 de Ankara – Polatlı’da doğdu. 4.5 yaşında okumayı kendi kendine öğrendiğinden ilkokula erken başlaması için yaşı 2 yıl büyütüldü. Bursa Erkek Lisesini bitirdikten sonra, yüksek öğrenimini, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1954 yılında mezun olduktan sonra(A.Ü.H.F.) Almanya Frankfurt J.W.Goethe Üniversitesinden doktorasını alarak tamamladı. Eğitimi Hukuk ve Finansman olmak üzere iki branşı kapsıyordu. 1968-70 yılları arasında DPT de AB sorunları danışmanlığı ve katma protokol müzakerelerinin delegasyonu görevlerini yürüttü. 1969’da Michigan State University East Lansing’de işletmecilik eğitimi üzerine araştırmalarda bulundu. Türkiye’de emekli olduğu 1998 yılına kadar Marmara Üniversitesi’nde bankacılık ve finansman konulu derslerde öğretim üyeliği yaptı. Karadeniz Teknik Üniversitesinin kurucularındandı. Almanya’da 1994 senesinden itibaren ve ömrünün kalan kısmı boyunca da Konstanz Üniversitesi’nde öğretim görevlisi olarak akademik hayatına devam etti. Prof. Dr. Ali Sait Yüksel’in “Para Bulma ve Yatırım” adlı eseri Türkiye’de yayınlanan ilk finansman kitaplarından biridir. Sonraki finansman kitaplarını “Bankacılık Hukuku”, “Bankacılık El Kitabı” ve “Bankacılık Hukuku ve İşletmesi” adlı ünlü eserleri, Nihat Sayar vakfı ile Alfa ve Beta yayınevleri tarafından her sene yenilenerek son 2004 yılında olmak üzere pek çok kez basıldı. Ortak pazara geçiş dönemi ve Türk Sanayi (1970), Ortak pazar ilişkilerimiz ne durumda, nereye gidiyor?(1978), Para Bulma(Finansman’ının) seçilmiş konuları(1970), Türkiye İlişkileri Açısından Avrupa Ekonomik Topluluğu(1975 ve 1979), Bankacılık Yönünden Kredi Açma Sözleşmesi (1972), Bankacılık Sınavı(1993), Patent ve Lisans Sözleşmesi Hukuku(1989), Merkez Bankasının özerkliği ve özellikle enflasyonist ekonomilerdeki işlevleri(1993), Autonomie und Aufgaben Der Zentralbanken(1993), Ortak Pazar ve Bankacılık(1970), Immobilien in der Türkei, Türkiye’de taşınmaz mal hukuku ve uygulanması(1991), Sermaye Piyasası(1980) gibi eserlerinin yanısıra pek çok ulusal ve uluslararası konferans ve foruma konuşmacı olarak katılan ve yüzlerce makalesi bulunan Yüksel’in Almanyadaki son yayımı Welthandelsorganisation WTO (GATT), Peter Lang Verlag, 2001 idi. Prof. Dr. Ali Sait Yüksel evli ve iki çocuk babasıydı.

Prof. Dr. Ali Sait Yüksel’in Yayınları Listesi

Kitap ve Monografiler

A. Kitaplar

- **Bankacılık Hukuku** (1960) Becerikli Matbaası, 247s., İstanbul.
- **Bankacılık Hukuku ve İşletmesi**(1972)Hüsnütabiat Matbaası İstanbul.
- **Bankacılık Hukuku**(1982) Trabzon III. Basım .
- **Assoziierung in europaischen Recht unter Besonderer Berücksichtigung des Wettbewerbesrecht**(1965) (Inaugural-Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades der Rechtswissenschaftlichen Fakultät der Johann-Wolfgang- Goethe Universität zu Frankfurt am Main) 265s.
- **Internationale Steuern : Türkei** (1969), (Reihe : Internationale Steuern,21.Lieferung) titz Verlag GmbH-Mondorf (Rhein),76s.

- **Para Bulma ve Kredi İşleri- İşletme Finansmanı** (1969,1971,1973)Bozak matbaası,426sf , istanbul. I. basım : İstanbul 1969, II. Basım 1971, III. Basım : İstanbul 1973.
- **Para Bulma ve Yatırım (İşletme Finansmanı)**, (1975), 1977,1982) I. basım, İstanbul 1975, II. Basım :İstanbul 1977, III. Basım : Parabolma ve Yatırım- İşletmelerde sermaye Yönetimi), İstanbul 1982.
- **Ortak Pazar ve Bankacılık** (1970), Türkiye Bankalar Birliği Yayın No.36, Ayyıldız Matbaası, 259s, Ankara.
- **Ortak Pazar Geçiş Dönemi ve Türk Sanayi** (1970), İpek matbaası, İstanbul.
- **Para Bulma(Finansman)'ın Seçilmiş Konuları** (Prof. Dr. O'Donnell'la birlikte) (1970), Ayyıldız matbaası, 244s, Ankara.
- **Bankacılık Yönünden Kredi Açma Sözleşmesi**(1972), Hüsniyatıat Matbaası, İstanbul İTİA Yayınları :54, İstanbul.
- **Ortak Pazar'ın (AET) Sosyal Düzeni ve Ortak Pazarla İlişkilerimizin Sanayimiz Açısından Sosyal Yapıya Muhtemel Etkileri** (1973), Ayyıldız matbaası, Ankara.
- **Türkiye İlişkileri açısından Avrupa Ekonomik Topluluğu** (1975 ve 1979), Eskişehir İTİA Yayını :157, I. Basım :1975, II. Basım 1979, İstanbul.
- **Sermaye Piyasası** (Gültekin Rodoplu ile birlikte) 1980, 278s, İstanbul
- **Patent ve Lisans (Patent, Marka ve Know How) Sözleşmesi Hukuku** (1989), Marmara Üniversitesi yayın No: 471-İİBF:384,184s, İstanbul.
- **Immobilien in der Türkei- Recht und Praxis- Türkiye'de taşınmaz mal hukuku ve uygulaması**(1991) Herausgeber: Hermann Hottmann matbaası.
- **GATT/WTO Welthandelssystem unter besonderer Berücksichtigung der Aussenwirtschaftsbeziehungen der Europaeischen Union**,(1996), ISBN: 3-631-49113-1, Peter Lang Matbaası-Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien, Almanya Basım.
- **Welthandelsorganisation WTO(GATT) Ein Hand und Lehrbuch:Aufgaben, Aktivitaeten, EUbeziehungen**(2001), ISBN: 3-631-37865-3, Peter Lang Matbaası-Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien, Almanya Basım.
- **Banka Yönetimi El Kitabı** (2002) Aslı ve Ülku Yüksel ile birlikte, ISBN: 975-297-084-02, Alfa Basım Yayın Dağıtım,İstanbul.
- **Bankacılık Hukuku ve İşletmesi**(2004) Aslı ve Ülku Yüksel ile birlikte, ISBN:975-295-374-3. Beta basım yayın, genişletilmiş 10.Baskı, İstanbul.

B. Monografilerin bir kısmı:

- * *Ortak Pazar İlkelerinde Para Bulma Politikaları* (1969), teksir, DPT:901-IPD:278, Ankara.
- * *Ortak Pazar Ülkeleri Sermaye Akışı Esasları ve Sermaye Piyasaları*(1969), teksir, DPT:817-IPD:280, Ankara.
- * *Dış Ticaret Politikası Notları*(1968), teksir, İstanbul
- * *AET Düzenine ve Türkiye Yönünden Getireceği Sorunlara Genel Bakış* (1968), Grup Çalışması, DPT:580_IPD:233; Ankara.
- * *Ortak Pazar Geçiş Dönemi Sorunları* (Nisan 1970), teksir, DPT:886-SPD:202, Ankara.
- * *Ortak Pazarda Küçük ve Orta İşletmelerin Sorunları*(Nisan 1970), teksir, DPT:887-SPD:203, Ankara.
- * *Katma Protokol Karşısında Türkiye'nin Sanayileşme Sorunu*(1971), Eskişehir Sanayi Odası Yayınları:6, Ankara
- * *Ortak Pazar Karşısında Türk Sanayiinin Durumu*(1979), IAV, İstanbul.
- * *Ortak Pazar İlişkilerimiz Ne Durumda, Nereye Gidiyor?* (1978), Eskişehir sanayi Odası yayınları:16, Ankara.
- * *Das Türkische Lizenz- und Know how Vertragsrecht*(1990), Zeitschrift für Vergleichende Rechtswissenschaft:89.,s:223-244, Sonderdruck, Heidelberg.
- * *Das Turkische Warenzeichenrecht*; (1967) GRUR, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht- Zeitschrift der Deutschen Vereigung für Gewerblichen Rechtsschutz und Urheberrecht, Heft:8/9.
- * *Das Steuersystem der Türkei* (1986), IWB- Internationale Wirtschaftsbriefe,4. Almanya.
- * *Liberalisierung des Türkischen Devisenrechts* (1990), IWB- Internationale Wirtschaftsbriefe,2. Almanya.
- * *Das Türkische Patentrecht in der Gerichtspraxis*(1987), GRUR, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht- Zeitschrift der Deutschen Vereigung für Gewerblichen Rechtsschutz und Urheberrecht, VCH Verlagsgesellschaft mbH, Weinheim; Sonderdruck, Internationaler Teil.
- * *Das Warenzeichenrecht in der Türkischen Verhaltenspraxis* (1991); GRUR, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht- Zeitschrift der Deutschen Vereigung für Gewerblichen Rechtsschutz und Urheberrecht, VCH Verlagsgesellschaft mbH, Weinheim; Sonderdruck, Internationaler Teil.
- * *Aktuelle Türkische Bankenkrise* (2002) Aslı Yüksel ile birlikte, IWB- Internationale Wirtschaftsbriefe,16,ISSN 0021-9368, 809-820.
- * *WTO als Motor der Globalisierung*,(2001) ISBN: 3-932569-10-5, s:45-71.,ITES Jahrbuch,2000-2001, Globalisierung Herausforderungen und Chancen für die Türkei.

HOCAM'A

Yıl 1972 eylül ayı Milli Eğitim Bakanlığı bursuyla gittiğimiz Michigan Üniversitesinden MBA diploması ile dönmüşüz. İstanbul akademisine kabul için yeniden sınava giriyoruz.

Sevgili Hocam Ali Sait Beyle ilk tanışmamız bu sınav sırasında oldu. Finans soruları alışık olduğumuz şekilden farklı biçimde gelince bocaladık. Sayın hocam dan ilk ve son kez, Pınar bey bu ne biçim iş nasıl masters yaptınız siz diye bir güzel azar işittik. Anladık ki okul hayatı burada farklı olacak. Hemen Ali Sait Bey'in kitabını bulup çalışmaya başladık. Sevgili Hocam Ali Sait Bey'in engin tecrübesi ve de bilgisi çerçevesinde asistanlığını yaptığım süre boyunca hocalığın önemini, kıymetini ve de işimizin ciddiyetini öğrendik. Benim akademik kariyerimin oluşmasında çok büyük katkısı olan hocamı hürmetle anıyorum. Şahsiyeti talebe üzerindeki ağırlığı ve en önemlisi hiç bir zaman kaybetmediği iş ciddiyeti ve sorumluluk anlayışıyla sadece bana değil tüm asistan arkadaşlara örnek olmuş bir kişilik sahibiydi. Yaptığı akademik çalışmaları Ortak Pazar konusundaki bilgi ve tecrübesi ile herkesin takdirini kazanmış idi. Uzun yıllar birlikteliğimizde her zaman bana destek olmuş ve de dürüstlüğü, iş disiplininin önemini herkese kabul ettirmiş idi.

Hocamızı akademik hayata katkısıyla her zaman saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Assistanı Pınar Bakır.

Babam için

Dağ ne kadar yüce olursa yol onun üstünden aşar...

Bu sözü babamın bürosunda ilk kez farkettiğim zaman sanırım henüz okuma yazmayı yeni sökmüştüm. Yıl 1978 falan olmalı. O zamanlar bile hafif sararmıştı yazı ve ben ne demek olduğunu anlayamamış ve bu ne baba, niye bu kadar önemli ki sen çerçeveletip buraya astın diye sorduğumda uzun uzun anlatmıştı anlamını, ben açıkcası yine de pek anlayamamıştım.

Şimdi düşündüğümde O'nu ve hayat hikayesini ancak anlayabiliyorum. Yılmamak, sürekli çalışmak, sonsuz azim, hiç bir bahane bulmaksızın sürekli üretmek, dürüstçe sadece hedefe emin adımlarla ilerlemek ve kendinden hiç taviz vermeden, hiçbir hedefe 'imkansız'demededen sürekli yürümek ilerlemek, yeni yollar keşfetmek ve yepyeni zorlukları, asla şikayet etmeden sabırla aşmak. İşte bu babamdı ve O'nun felsefesiydi, nasıl da doğrudu...

Babamın akademik tarafı camiada biliniyor ama özelini bilen pek azdır, ben bile yıllar sonra öğrendim o yüzden özelden başlamak istiyorum; Annesi o henüz 3 yaşındayken ölmüş. Dedem o zamanlar yeni gelen anne ve küçük oğlu Ali Sait'in geçinemediklerini görünce, babamın yaşını 2,5 yaş büyütüp ilkokula yazdırmış, böylece babam 4,5 yaşında ilkokula başlamış. Okuldaki ilkokul öğretmeni ona ilk kez yeniden anne sevgisini, desteğini hissettiren çok tatlı bir hanımmış. Bu minik, akıllı ve çok çalışkan öğrencisini kucağına alır, sınıf sınıf gezdirir, herkese tanıştırmış. Küçük Ali Sait de onun gözüne girebilmek için çalıştıkça çalışmış. Artık hayattaki en büyük arkadaşı minik çantası, kalemi, kitabı ve defteriyim. Kafası bozulunca onları alır eline dışarı atarmış kendini evden. Böyle başlamış okuma sevdası babamın. İleriki yıllarda da babamın ne zaman canı sıkılsa alırdı not defterini eline dışarı çıkar, yalnız başına kalabileceği bir cafeye gider, notlar alır, planlar yapar, genelde makaleler ya da yeni bir kitap yazardı sessiz sakin. Evde ya da iş yerinde, hayatıyla ilgili nasıl fırtınalar eserse essin ya da en üzücü ne olursa olsun çalışmak rahatlamaktı O'nun için. Bir kalem bir kağıt rahatlayabilmesi için gerekli iki eşyasıydı. Hatta o talihsiz ameliyattan önceki gece son gecesinde bile elindeki kağıda yeni yazacağı makalenin taslağını tasarlamıştı.

Eskiden okullarda yıl sonu müsamereleri yapılırmış. Bu müsamerelerden birinde babam hem belagatı, hem sahne karizması ile büyük başarı sergileyerek seçkin misafirlerin arasında bulunan Yapı Kredi Bankasının kurucusu Sayın Kazım Taskent'in ilgisini çekmiş, temsil sonunda okul müdürüne gidip kendisi hakkında bilgi alan Taşkent bu oldukça zor şartlarda büyüyen, çalışkan ve akıllı çocuğa baştan ayağa bir sürü üst baş hediye almış. Aradan yıllar geçmiş, babam Bursa Erkek Lisesini bitirip Ankara'da hukuk okumaya başlamış ama ne koşullarda? Sabahın erken saatlerindeki Ankara'ya giden tek trene binip soğukta 2 saat gidip gece yarısını evine dönerek, zamanın çoğunu yollarda geçirerek... Hukuk fakültesini başarıyla bitirip de ilk işini gücünü ele alınca babam minnet borcunu hiç unutmamış. İlk maaşıyla Kazım Taşkent adına bir hayır kurumuna bir çocuğu baştan ayağa donatabilecek miktarda ve hatta biraz daha yüksek miktarda bir bağışta bulunup, makbuzunu da sonsuz teşekkürlerle Sayın Kazım Taşkent'e göndermiş. Böylesine gururlu bir kişiymiş ve kimsede hakkı kalsın, kimsenin hakkı kendisine geçsin istemezmiş, öylesine bir adalet duygusu varmış.

Babamın başarı serüveni Bursa Erkek Lisesinin seçkin öğretmenleri sayesinde pekişmiş. Çok iyi eğitim veren bir kurum olan Bursa Erkek Lisesinde Alıncayı çok iyi öğrenmiş ve en büyük hayali Almanya'ya gitmekmiş. 1953'te A.Ü.Hukuk fakültesini bitirdikten sonra banka müşavirliği ve serbest avukatlık yapan babam, Kazım Taşkent'le olan karşılıklı diyaloglar sonucu Almanya'da doktora yapmak üzere burslu olarak Almanya'ya gönderilmiş. Aslında Kazım Taşkent'in amacı o sıralar kurduğu Yapı Kredi Bankası'nın başına çok iyi bir yönetici yetiştirmekmiş oysa babam Almanya'da kendisini akademik hayata adanmak istediğini keşfetmiş.

1961-1967 yılları arasında kaldığı Almanya'da Frankfurt'taki J.W.Goethe Üniversitesi Hukuk fakültesi 'Uluslararası İktisat Hukuku' kürsüsünde az gelişmiş ülkelerin sanayileşmiş ülkelerle Ortak Pazar kurmaları konusundaki doktorasını tamamlayarak, bir süre Dresdner Bank hukuk müşavirliğinde çalışmış ve daha sonra Arbeiterwohlfahrt'a ait Hessen eyaletindeki Türk işçileri için danışma merkezini yönetmiştir. Almanya'daki Türk işçileri ile Alman hükümeti arasında koordinasyonu sağlamıştır. 1967 yılı sonunda İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde doçentlik tezi ve sınavını verdikten sonra öğretim üyesi olduğu akademideki görevi yanında, 1968-1970 yıllarında Devlet Planlama Teşkilatı Ortak Pazar Sorunları müşavirliğini yapmıştır.

Emekli olduğu seneye kadar Marmara Üniversitesindeki öğretim üyeliğinin yanısıra 1993 senesinden itibaren Almanya Konstanz Üniversitesinde de ekonomi ve uluslararası ilişkiler bölümlerinde çok çeşitli dersler vermiş, Türk Bilim adamlığını yurt dışında da temsil etme mertebesine ulaşmıştır. Gelişmiş milli şuuru ve milletine minnet duyguları ile sadece kendi yaşadığı ildeki değil, diğer illerdeki akademilerin, üniversitelerin kurulmasına da aktif katkılarda bulunmuştur. Bunlardan hatırlayabildiğim bir tanesi daha ders vermeye ve akademi kurmaya giderken doğru düzgün yolların dahi olmadığı , neredeyse yollarda yaşam tehlikesi atlattığı Trabzon İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi idi. Birkaç meslektaşısı ile sonsuz özveri ile bu akademinin kurulmasına yüreğten katılmıştır. Ayrıca Eskişehir İTİA'ya da çeşitli katkıları olduğunu hatırlıyorum.

Prof. Dr. Ali Sait Yüksel bilimsel kulvarda da pek çok yeni konunun Türkiye'de öncüsü olarak bilinirdi. Hiç yılmadan çalışması ve henüz keşfedilmemiş yeni konuları ilk inceleyen ve Türkiye'de işleyen kişisi olması belki de en önemli özelliği idi. Öyle ki her yeni konuya el attığında o konuyu etraflıca araştırır, inceler, yazar, çizer, eleştirir, hukukçu yönü ile hiç yılmadan gerekli düzenlemelerin yapılması, adil, ileri görüşlü bir uygulamanın Türkiye açısından değerlendirilebilmesi için her türlü danışmanlığı hem hükümete, hem de uygun kurumlara yapardı. Türkiye'deki ilk finansman kitabını o yazmıştı mesela. Hatta Finansmanı türkçeleştirmiş ve ve uzun süre Parabolma ve Yatırım adı altında kitabını basarak, Türkiye'deki üniversite öğrencilerine finansman konularını ilk anlatan seçkin hocalardan biriydi. Parabolma ve Kredi İşleri diye basılan ilk baskı hemen tükenince, yatırımların da eklenerek defalarca baskısı yapılan Parabolma ve Yatırım adlı eseri Türk Finans Literatürünün gereksinim duyduğu büyük bir boşluğu doldurmuştur.

Prof. Dr. Ali Sait Yüksel'in 45 yıl süreyle durmaksızın yenilenecek onlarca baskı yapmış olan kitabı- aslında ilk göz ağrısı; 'Bankacılık Hukuku' alanındaki ilk hukuk kitaplarındandı. Pekçok bankanın halen yönetim kurulu üyeleri, genel müdürleri ve bankacıların büyük bir bölümü bu kitapla bankacılığı öğrenmişlerdir. Hem akademik hem pratik yönden pek çok konunun ayrıntılarıyla işlendiği bu kitap da yılların tecrübesiyle her baskıda daha bir donanmış ve zamanın finansal alanda getirdiği yeniliklere birebir uyum sağlayarak defalarca basılmıştır. 1960 senesinde ilk baskısı yapılan eser ekonomi politikasının 1980lerden sonra liberalleşmesi ile karmaşıklaşan dış ticaret, dövizli işlemler, kredilerin durumu, uluslararası bankacılık kavramları, Off shore bankacılık, islam bankacılığı gibi kavramları zamana uygun işleyerek bankacılık ve finans literatürüne her zaman ışık tutmuştur.

Türkiye'de Sermaye Piyasası Kurulu'nun açılmasının gündeme geldiği ama daha henüz kurulmadığı zamanlarda gene konuyla ilgili ilk kapsamlı eser olan 'Sermaye Piyasası' nı o zamanlardaki eski asistanı şimdi Prof. Dr. Gültekin Rodoplu ile birlikte 1980 senesinde basarak yine finans literatüründe bir yeniliğe imza atmıştır.

Akademik ve hatta pratik literatüre kattığı o kadar çok ilk var ki, bunlardan biri de Avrupa Ekonomik Topluluğu (Şimdi ortak Pazar Avrupa Birliğine dönüştüyse de o zamanki ismiyle AET) dur. Prof. Dr. Ali Sait Yüksel Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun Türkiye'de önde gelen uzmanlarından biriydi. AET oluşumu henüz Almanya'da tartışılırken , Almanya'da bu konuda ilk ilmi araştırmayı yapan bir bilim adamımızdı. Sonrasında Devlet Planlama Teşkilatında (DPT) AET ünitesi kurulurken bu bölümün başına geçmiş ve AET müşaviri olarak yıllarca planlamada çalışmıştır. Daha sonra İstanbul'a döndükten sonra konuyla ilgili makalelerini ve kitaplarını devam ettirmiştir.

Patent ve Lisans Sözleşmesi Hukuku (patent, marka, know-how) isimli eseri gene henüz baskıya girmeden potansiyel okuyucu kitlesi tarafından sürekli ve ısrarla yayının ne zaman gerçekleşeceği ve bu konudaki açığın ne zaman kapatılacağı şeklinde takip ve talep ediliyordu, gene alanındaki ilk Türkçe eseri.

Bunun yanısıra malesef benim dahi sayısını bilmediğim, hepsini okumaya yetişemediğim yüzlerce, belki binlerce makalesi, Merkez Bankası ve işlevleri hakkında yazmış olduğu kitapları, Taşınmaz Mal Hukuku, GATT, WTO yani Dünya Ticaret Örgütü ve işlevleri ile ilgili hem Türkçe hem Almanca basılmış hatta birkaç baskı yapan kitapları vardı. Pek çok tebliği, ders notu, köşe yazıları vardı. En çok Cumhuriyet Gazetesinde Düşünenlerin Düşünceleri köşesinde yazı yazardı ama Milliyet, Radikal gibi gazetelerde de makalelerini yayınlamıştı.

Yoluna çıkan dağ ne kadar yüksek olursa olsun, dağı aşmayı başarabilmişti. Hiçbirşey onu yıldırmamış, hiçbir güçlük karşısında off dahi çekmemiş, yılmadan mücadele etmişti. Çalışkanlığı, dürüstlüğü, disiplin-adalet anlayışı ve sağlam karakteriyle örnek olmuş, sadece çocuklarına değil, sevdiği herkese ve öğrencilerine model olmuş, herkesten içindeki en maksimum performansı çıkarmalarını teşvik etmiş ve iyileri takdir ederken de yapılacak daha çok iş olduğunu vurgulayarak çalışmanın sonsuz olduğunu hep anımsatmıştır bizlere. Bütün öğrencilerine saygılı bir şekilde bilmemkim bey, bilmemkim hanım diye hitap eder, onlara ayrı ayrı uzun uzun vakit ayırır, çalışan insanı sonuna kadar desteklerdi. Akademik yardım, O'nun

için ulvi bir görevdi, bütün öğrencilerine, danışanlarına sonsuz sabırla elinden gelen en iyi yardımı yapar, adeta kendi çalışmasıymış gibi özenle desteklerdi. Karşılıksız yardım yapmayı severdi, asla kimse onun yardımlarını bilmezdi. Ben bile, ölümünden sonra teşekkür edenler sayesinde öğrendim hayatlarına olumlu dokunduğu insanları. Kendisinin hep yapacak çok işleri vardı, hep yeni projeleri, ödevleri vardı son anına kadar. En iyi, iyinin düşmanıdır derdi, kılı kırk yarmadan, fazla 'özeme' olmadan, yapılacaklara yeterince iyi olmadı bahanesi bulunmadan uygun zamanda en iyi performansı çıkarmak gerekir, derdi. Aksi takdirde o projenin modası geçebilir, işler yığılıp çoğalabilir, iyi yapılabilecek şey dahi hiç yapılamaz derdi. İyi olabileceğine kanaat getirdiğiniz yerde onu ortaya çıkarın derdi, çünkü her zaman daha iyisi vardır ve her zaman siz de daha iyisini yapabilirsiniz, ancak bunu düşünüp, atak davranmamak yapacağınızdan da vazgeçmek demektir derdi. Bir iş biter bitmez daha nefes almadan yenisini yüklerdi, kendisine, sevdiklerine, hep daha çoğunu, hep daha iyisini, hep daha yeni hedefler koyardı sevdiklerine. Teşvik ederdi, heveslendirirdi ve her insandaki en iyi potansiyeli görür, bunu kullanmayana gücenir ama desteğini, ilgisini hiç esirgemezdi.

Sözüme son söylediği ve hep kulaklarımda çınlayan sözüyle son vermek istiyorum. 'Yaşamak ne güzel, yaşayanlar ne şanslı...' Hayatı ve yaşamayı çok severdi, Hannover'de o talihsiz ameliyattan bir gün önce Christmas marketinde gezip, eğlenip, ışıklara, alışveriş edenlere, hediyelere bakarken o şehrin coşkusunu çok beğenip, keşke bu atmosferi daha uzun seneler yaşayabilsem gibilerinden bir iç çekmiş ve söylemişti bu sözü, hissetmişti belki de başına gelebilecekleri. Malesef olamadı. Ama o yaşamı hep ciddiye alır ve hep çok severdi. Şimdi ne zaman içimde bir sıkıntı hissetsem O'nu, bu sözünü, dünyayı, yaşamayı ne çok sevdiğini ve ne zaman canı sıkılsa, üzülse, çalışarak kendisini teselli ettiğini hatırlıyorum...

Ne mutlu bana kızı olarak öğreniyorum ki kendisi adına basılan bu akademik anı kitabına ne kadar çok makale talebi olmuş, teknik hazırlıklara değerli katkıları bulunan Sayın Neriman Meriç'ten duyduğum kadarıyla tüm makalelerin basılabilme imkanı olabilseymiş iki kitap bile çıkabilirmiş gönderilen çalışmalardan, yazılardan. Hayatta olsaydı nasıl sevinirdi kimbilir? Bu vesile ile O'nun adına öncelikle O'nu böyle bir anı kitabında hatırlama gereğini hisseden Sayın Dekanım ve Hocam Prof.Dr. Suat Oktar'a ve Prof. Dr. Mehmet Emin Arat'a, Dekan Yardımcımız Prof. Dr. Ercan Gegez'e, Dekan Yardımcımız ve değerli editörümüz Doç.Dr.Ahmet Yılmaz'a ve bu yayına katkısı olan herkese, gerek hakem, gerek yazar olarak kıymetli vakitlerini ve emeklerini harcayan tüm hocalarıma, özveri ile gece gündüz çalışan tüm ekibimize, basılan ya da basılamayan ama gösterilen tüm çabalara, tüm gönderilen çalışmalara, bütün akademisyen arkadaş ve hocalarıma sonsuz teşekkürü bir borç biliyorum.

Birlikte böyle bir teşekkürde katkı payımız olduğu için çok ama çok mutluyum. O'nu çok özlüyorum ve tüm akademik meslektaşlarımla beraber O'nun gibi doğru, çalışkan, üretici, pozitif, O'nunki gibi örnek bir hayatı yaşayabilmeyi arzuluyorum.

Doç.Dr. Aşlı Yüksel Mermod
Kızı

Babama - Mezarı Başı Şiiri

Adil, şerefli ve mutlu yaşadım...Çok çalışkandım,
Hiç ölmeyecek gibi ve zevkle çalıştım...
ölüm yatağında bile.
Gelecek olsaydım gene dünyaya...
gene aynısını yapardım.

Haksıza taviz vermedim...ne pahasına olursa.
Yaşamı ve insanları hep ciddiye aldım...
Bu dünyada yaptığım her işi,
Büyük bir itina ve gururla yaptım.
Kitaplarımı yazarken, yazıma verdiğim önem,
Duvara bir çivi çakmaya verdiğim önemden
daha fazla değildi...
İyiliklerim teklifsiz ve karşılıksızdı.,
Yardımlarım içten, sonsuz ve gizli...

Herkeşçe takdir edildim..
Açıktan takdir edemeyenler...
Sadece takdir edilmeyecek davranışlarını onaylamayıp...
açıkça belirttiğim için
Küsenlerdi bana dıştan.
Ama içten... onlar da bildiler... anladılar,
Ve cesur dürüstlüğüme ...takdir ettiler.
Çünkü gerçekten
Kusursuz... insanüstüydüm,
Ya da gerçek bir insan.
Adam gibi adamdı demişler arkamdan...
Gittiğimi duyanlar...

Hayatı ve insanları severdim..
Herkesin başarısını dilerdim.
Hayatı öylesine severdim ki inan...
Böyle ansızın gitmeyi
Ben de istemezdim...

Ben büyük ve gururlu yaşadım
Evet..evet.....bilsen...dünya ne kısa...ve
Böyle bir veda ...ne iyi...

Adil, şerefli, ve akça öldüm
Pişmanlık nedir bilmeden gömüldüm
Ne güzel...ben
Büyük yaşadım, büyük öldüm...

Sana da aynısıdır öğüdüm...
23.06.2006, Dr. Ulku Yuksel, Sydney

Babam'a;

Ailemin direği babamı burada anlatmak hem son derece onur verici... bir o kadar da zor... Zor çünkü o kadar renkli, güçlü, heyecanlı, adil, dürüst, çalışkan, düzenli, titiz, yardımsever, alçakgönüllü, hayat dolu ve her daim pozitif bir insanla hayatınızın en önemli yıllarını paylaşınca, o yılları satırlara indirgemek –her ne kadar işimiz yazmayı becermek ve sevmek olsa da- hayli zor.

Galiba onu en iyi anlatan sözcükler Aslı'yla mezar taşına yazdırdığımız mısralarda gizli... İnsana, hayvana, eşyaya, çevreye, herşeye... aslında hayata saygılıydı babam. Kitaplarına, makalelerine verdiği ihtimam ne kadar büyükse evinin dolabına çaktığı bir çiviye gösterdiği ihtimam da aynı derecedeydi. Onun için büyük ya da küçük iş veya insan yoktu... Üniversitenin rektörü, kurduğu uluslararası bankaların yönetim kurulu başkanları ne kadar önemli idiyse okuldaki hizmetliler, sekreteri, en alt kademe memuru ve işçisi ve onların sorunları da bir o kadar önemliydi. Bu yüzden olsa gerek tanımadığımız çeşit çeşit insanlar albayrağa sarılı tabutu başında nöbet tuttular bizden bile samimice... Memurlar, okulundaki görevliler "yazık... adam gibi bir adam gitti, insan değerini nasıl da bilirdi" diye arkasından kanlı yaşlar döktüler... O zamandan beri ben hep derim... Allah herkese böyle bir ölüm yolculuğu nasip eylesin...

Dedim ya, babam hayatı ciddiye alırdı; yazık ki onu ölüme götüren operasyon hekimleri aynı ciddiyeti ve ihtimamı ona göstermediler; onu Hannover'de bir ameliyat kazasında öldürdüler.... Sağlıklı, güçlü ve hayat doluyken, ansızın, bir kalemde... onu yok ettiler...

Tek kötü huyu, bazen gönül koymasıydı... Çok ünlü bir çiçekciliğin kurucusu çocukluk, gençlik arkadaşıydı. O'nun oğlunu da kendi çocuğu gibi severdi. Hiç unutmam 20 yaşındaki oğlu İstanbul'a geldiğinde, cebinde ona ısmarlayacak yemek parası olmadığı için annemden borç almıştı. O zamanlar kredi kartı yoktu, yemek de Cağaloğlundaki köşe lokantaların birindeki bir öğle yemeği idi ve evinin inşaatını yaptığı, yurtdışında evlatlarını okuttuğu ve cümle fakir fukaraya sadece manevi değil maddi yardımlar da dağıttığı için böyle kurusuz geçirdiği günler olurdu o ünlü avukat, yerli yabancı pek çok bankanın danışmanı ve yönetim kurulu üyesi profesörün... Bense o zamanlar anlamazdım.. bu kadar bankacının önünde titrediği babam neden böyle zor durumlarda kalabiliyor diye. Şimdi anlıyorum ki babam yazılmış bir kaderi değil, bilerek, isteyerek ve hür iradeyle yaptığı kendi seçimlerini yaşamaya karar vermişti; her daim dürüstlük vazgeçilmezdi onun için. Hayatında hiç kimseye hiçkimse için ricacı olmayan ve "kimseye minnet duymadan yaşamayı" hayat galesi yapan babam her zaman karşılıksız danışmanlık ettiği bu 40 yıllık arkadaşından 40 yılda bir, bir ricada bulunmuştu: evinin bahçe düzenlenmesi. Bu isteğinin neticesinde babam bir bahçe düzenlemesi tarzında, eve barka sığmayan bir minyatür bahçe şeklinde bir bayram çiçeğiyle karşılaşınca bir daha o arkadaşının adını ne andı ne andırdı.

Onu anlatan bir diğer olay açık sözlülüğüyle ilgili. O dönem üniversitede başkanlık seçimleri yapılacak. Zamanın adaylarından bir tanesi babamı evden aradı. "Bak Ali Sait," dedi "herkes oyunu bana verecek, bir tek senin oyuna kalıyorum, eğer sen de verirsen başkan olabileceğim". Ben büyük bir şaşkınlıkla babamın verdiği cevabı dinledim. "Bak arkadaşım...." dedi babam, "eğer senin başkanlığın

tek benim oyuma bağlı kalsa, inan ki sana oyumu verirdim hem de bazı yönlerini o kadar da takdir etmememe rağmen” Ama inan ki etrafındakiler sana doğruyu söylemiyor. Senin başkanlığın benim oyum sana olsa da olmasa da gerçekleşmeyecek. Ama bak ben sana açıkça söylüyorum...ben sana oy vermeyeceğim ama kazanamamanın sebebi de ben olmayacağım... yüzüne her denilene inanma, bir tek benim oyum olsaydı kararı değiştirecek olan oy, sana oyumu inan ki verirdim”. Babam telefonu kapattı. “Baba ne yaptın? hee evet deseydin, sonra bildiğini okusaydın ya, nasılsa oylar gizli, sen şimdi bir dűřman kazandın,” dedim. “Belki” dedi, “ama doğruyu söyledim, o bana ne kadar kızsız da her zaman her koşulda doğruyu söylediğimi daima bilecek”.

Daha yenice bir olay dürüstlüğü ve dostlarına sadakatiyle ilgili. Birgün bir yönetim kurulunda aslında sevdiği ve birlikte çalıştığı enstitü müdürü babamı aradı ve yönetim kurulundaki bir başka Prof. meslektaşının (üstelik o müdürün hemşehrisi olan bir meslektaşı) ihracı için babamın oyuna ihtiyaç duyduklarını söyledi. Bu sefer, o tek oy, kararı gerçekten etkileyecekti, ama ihraç kararına sebep olan olay düzmeceydi babama göre. “Bak ....” dedi babam, “ben bir bilim insanıyım, insanların özel hayatı beni ilgilendirmez, ben o arkadaşımı mert, doğru, dürüst, çalışkan ve başarılı bilirim. Bu husus da kanıtsız bir suçlamadır, ben de iftiraya imza koymam; O’na karşı oy kullanmam bilesin”. “Sen de bilesin ki” dedi düğünüme bile katılmış olan o hocamız, “senin bizdeki küçük kızının kariyer hayatının oyu da bizde”. “Ben evlatlarımla kapasitesine güvenirim, sakın elinden geleni ardına koyma,” dedi babam. Nitekim babamın bu çıkışı kardeşimin iki senesine malolmuş olsa da kardeşim babamın vefatından sonra daha büyük enstitülerde müdür yardımcılığı görevlerinde bile bulundu.

Cesur ve gözüpekdi de... Yıl 1978-79lar... Henüz sıkıyönetim gelmemiş. Dersler Sultanahmet’te... Gece karanlıklarda üniversiteden çıkılıyor, final zamanı. O dönemler her gün İstanbul’da özellikle üniversitelerde çatırınmalar oluyor, kanlar dökülüyor. Sağcılar, solcular, her tarafta yazılar, bu konuların en büyük taraftarları ise gençler ve üniversiteler.. Babam okulda dersten geç çıktığı böyle bir akşamda arabasını park ettiği yere doğru ilerlerken biri kafasına silah dayıyor. “Bana bak prof”, diyor “eğer bana geçer not vermezsen bu kurşunu gelecek sefere beynine yersin”. Babam soğuk soğuk terlese bile soğukkanlılığını bozmadan geri dönüyor. Genci görüyor ve “Buyur vur” diyor, “senden mi korkacağım, ben kimseye hakettiğinden fazla not vermem, sana da vermeyeceğim, hadi vur vurabilirsen”. Bu sefer silahlı genç birden tonunu değiştiriyor ve uslu bir kediye dönüyor ve yalvarmaya başlıyor ayağına kapanıp, “aman Hocam affedin Hocam elinizi ayağınızı öpeyim Hocam. Ne olur geçmem gerekli Hocam özür dilerim Hocam,” diyor, babam da genci ittiriyor ve uzaklaşıyor oradan. Böyle ortamlarda hocalık yapıyor. Kendi haksızlık yapmadığı gibi kendine yönelen haksızlıklara da korkmadan karşılık veriyor.

Bunlar babamın üniversite hayatından küçük nokteler, bir daha fazlası da özel sektör deneyimlerinde var.

Yapı Kredi Bankası kurucu başkanı Kazım Taşkent babamı bankaya aldığında bir gün ofiste sohbet ederlerken çekmecelerini açmış ve “bak Ali Sait,” demiş. Bir tabanca çıkarmış çekmecedeki “biz senle” demiş “doğru dürüst ve mertçe

iş yapacağız, ve sen Türkiye’deki hatırı sayılır işadamlarından biri olacaksın çünkü bunu haklıyorsun. Ama iş hayatı kazalarla doludur, olabilir ki eğer birgün bir müşterimizin, istemeden bile olsa, rızkını batırırsak başta olan biz olduğumuz için, sen veya ben farketmez, bu çekmeceyi açacağız ve bu silahı kendi başımıza dayayıp, hatamızın bedelini ödeyeceğiz”. Babam o gün kararını vermiş “bu iş bana göre değil, bir işadami değil ama bir bilim adamı olmak istiyorum,” demiş kendi kendine çünkü ne “birgün birisinin rızkını batırma riskini göze almayı gerektirecek bir iş yapabilmemiş” ne de “olmadı ölelim” şeklinde bir arabesk yaşam anlayışını. İşte o yüzden babam bankacı değil ama finans ve bankacılık profesörü oldu. Yıllar sonra Sayın Kazım Taşkent’in vefatından kısa bir süre öncesine dek de Taksim sırtlarındaki malikanesinde buluşup sohbet edeceklerdi.

Kıymetlileri vardı babamın... yetim kuzeni Ayşe, kardeşleri, tabii bizler, ailedeki nick name’iyle Tuncun (Prof. Dr. Tunç Erem), Sema ile Raif, meslektaşları Nazım, Oktay, Ömer Faruk ve birkaç dostu daha, hukukçu meslektaşı Beyhan, arkadaşları Selahattin 71, Vehip, Orhan, asistanları Mustafa, Niyazi, Osman ve Pınar bu kıymetlilerinin bazılarını sadece.

En çok onun o renkli, umut dolu, ve yine de realist kişiliğini, inanç dolu yaşamını özliyorum...

Aslında onun hakkında ne konuşmalı ne de yazmalıyım... sadece ve sadece onun azimli ve adil varlığının önünde usulca başımı eğmeliyim.

Kızı Dr. Ulku Yuksel
Sydney, Kasım 2010